

Таким чином, особливості застосування бухгалтерського аутсорсингу дозволяють його розглядати як вид підприємницької діяльності, який формує нові можливості для оптимізації виробництва та економії витрат, створює конкурентні переваги та дозволяє підприємству бути більш гнучким до впливу факторів зовнішнього середовища, що, у свою чергу, підвищує рівень його економічної безпеки.

Список використаних джерел:

4. Зайченко К.С., Діма Н.І. Економічна безпека підприємства: сутність та роль. *Ефективна економіка*. 2021. №5. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/5_2021/92.pdf.

5. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні : Закон України від 16 липня 1999 р. №996 : станом на 10 серп. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>.

6. Яремко І.Й., Гузандрова В.А. Аутсорсинг як інструмент ведення бухгалтерського обліку та його актуалізація в сучасних умовах. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип.37. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1177/1134>.

Abstract: *the role of accounting outsourcing in the system of economic security of the enterprise is considered. It is argued that the recognition of this toolkit as an effective means of managing the economic security of the enterprise.*

Keywords: *outsourcing, accounting, economic security, information provision.*

УДК 338.242

ПРОФЕСІОНАЛІЗАЦІЯ СФЕРИ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ

Чебан Ю.Ю., кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку і оподаткування, Миколаївський національний аграрний університет

Анотація: *Розглянуто сутність, змістове навантаження, структуру професіоналізації у сфері публічних закупівель. Визначено роль та значення професіоналізації у розвитку закупівельної діяльності. Накреслено напрями розвитку професіоналізації.*

Ключові слова: *публічні закупівлі, фахівець, професіоналізація, навчання, підвищення кваліфікації.*

Сфера публічних закупівель не обмежується лише закупівельним процесом, що вимагає перманентного процесу підвищення прозорості, конкурентності, ефективності зазначеної сфери. Останнє не є можливим без удосконалення професійності, зокрема й на шляху трансформації системи публічних закупівель України у відповідність до стандартів Європейського Союзу.

Суттєвих стрімких кроків розвитку професіоналізація набула поряд з розвитком та впровадженням електронної системи закупівель. Отже, одним із напрямків стратегії реформування системи публічних закупівель була, залишається і буде актуальною професіоналізація сфери публічних закупівель.

Основною метою професіоналізації сфери публічних закупівель є побудова та закріплення такого ринку фахівців з публічних закупівель:

- які будуть здатні ефективно закуповувати в інтересах держави, дотримуючись етики та принципів публічних закупівель;
- які будуть здатні професійно пропонувати необхідні товари, роботи і послуги;
- які будуть здатні об'єктивно та своєчасно контролювати сферу публічних закупівель;
- які будуть здатні спостерігати та аналізувати, прогнозувати та удосконалювати сферу публічних закупівель.

Зазначимо, що закон України «Про публічні закупівлі» не містить суттєвих кваліфікаційних вимог, крім освіти та заборонних вимог претендентам на посаду [1]. Враховуючи затвердження професійного стандарту «Фахівець з публічних закупівель», доцільним було б встановлення більш конкретних вимог щодо фахівців, їх навчання та видів і строків підвищення кваліфікації, як мінімум, та додання ще одного принципу закупівель – професійність, як максимум [2].

До того ж, жоден нормативний документ не передбачає можливості аутсорсингу в закупівельній діяльності, що для певних Замовників та Учасників було б досить актуальним, враховуючи, наприклад, незначну кількісну характеристику закупівель чи участі.

Маємо зауважити, що у процесі закупівель беруть участь не лише фахівці з закупівель, а тому для досягнення всіх вимог, які висунуто державою до закупівельного процесу, базові знання та навички повинні мати інші фахівці Замовників та Учасників, які залучені до закупівельного процесу навіть опосередковано, наприклад, керівники, бухгалтери, юристи, технічні працівники тощо. Як правило, типовий набір навичок не містить у своєму складі закупівельних, що, на нашу думку, має бути виправленим вже з університетських освітніх програм.

У професіоналізації, як правило, структурно виділяють безкоштовні онлайн-курси, платні курси, консультації від низки суб'єктів (Уповноважений орган, електронні майданчики, освітні та практичні центри тощо), освітні програми, освітні компоненти, інформаційне забезпечення тощо. На нашу думку, до такого переліку доцільно було б додати професійне спілкування, зокрема й у соціальних мережах.

Останнім часом професіоналізація у сфері публічних закупівель все частіше розглядається як важлива умова забезпечення дотримання законодавства у сфері закупівель та дотримання принципів здійснення закупівель. Основними елементами професіоналізації сфери публічних закупівель можна визначити інституційну та методологічну основу; етику; управління людськими ресурсами; постійний розвиток та навчання; мотивація.

Якщо дуже коротко надати характеристику змінам в освітньому забезпеченні професіоналізації у сфері публічних закупівель, то зауважимо наступне: перевага впровадженню освітніх компонент та освітніх програм стала на бік галузі знань 07 «Управління та адміністрування»; освітні компоненти впроваджують для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» та «Магістр», а не лише «Магістр»; приділяється значна увага

спілкуванню зі стейкхолдерами та неформальній освіті; впроваджується практична підготовка та наукова складова тощо.

Отже, публічні закупівлі безворотньо перейшли від набору формальностей до стратегічного інструменту управління, тому професіоналізація має супроводжуватися відповідним навчанням, підвищенням кваліфікації, професійним спілкуванням та мотивацією. Ми впевнені, що попит на професійний підхід в організації та проведенні, участі та контролю закупівель зростатиме постійно в контексті вдосконалення самої сфери публічних закупівель.

Список використаних джерел:

3. Про публічні закупівлі : закон України від 25.12.2015 № 922-VIII; станом на 16 серпня 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19#Text>.

2. Про затвердження професійного стандарту «Фахівець з публічних закупівель»: наказ Міністерство економіки України від 14.09.2023 № 13580; станом на 23 квітня 2024 р. URL: <https://www.me.gov.ua/LegislativeActs/Detail?lang=uk-UA&id=4f80c65b-a263-4b25-827f-7c4a8b6c97c6>.

***Abstract:** The essence, content load, and structure of professionalization in the field of public procurement are considered. The role and importance of professionalization in the development of purchasing activity is determined. The directions of development of professionalization are outlined.*

***Keywords:** public procurement, specialist, professionalization, training, professional development.*